

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ДОСВІД 2022 РОКУ.

Шанідзе О. Д.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Гендерна політика є одним з основних чинників розвитку демократичного суспільства. Основними питаннями гендерної політики є — рівні права та можливості жінок і чоловіків, а також інших гендерних груп, без статевої детермінованості, окрім того рівноцінне забезпечення охорони життя і діяльності тих чи інших гендерних груп. В часи соціальних потрясінь, такі питання залишаються важливими. Однак, в умовах війни, гендерне питання може викликати суперечки, може не здаватись важливим через стереотипізацію або неосвіченість суспільства. Порозуміння реальної ситуації впливає на можливість країни, в часи великих соціальних змін, які зумовлені бойовими діями, окупацією, гуманітарними кризами, дотримуватись втілення гендерної політики для забезпечення рівних прав. Наразі гендерне питання має декілька важливих напрямків.

По-перше, під час війни, в контексті гендерних досліджень, стають актуальними питання щодо дотримання гендерного рівноправ'я в армії. У практичній сфері можливо виділити наступні тези щодо гендерного різноманіття: службовці збройних сил України, добровольчих формувань, сил територіальної оборони тощо представлені різними соціальними групами, в тому числі і гендерними групами. Так станом на 2022 рік, кількість військовозобов'язаних жінок у ЗСУ складає 30 відсотків. Поширений стереотип, щодо того що жінки в армії виконують лише «офісну працю», або працюють у сферах медицини, та забезпечення, розбивається о фактичну наявність жінок серед підрозділів спеціального зазначення, снайперів, артилеристів, механізованих підрозділів. Чи відрізняються потреби жінок і чоловіків в армії? Так. Медичне забезпечення ліками, засоби власної гігієни, одяг, психологічна допомога.

По-друге, гуманітарне забезпечення населення. Сьогодні різноманітність соціальних груп, гендерних в тому числі, вимагає різних підходів до гуманітарної справи, починаючи від забезпечення предметами першої необхідності і до питань психологічної підтримки. З цього проводу документ ООН Rapid Gender Analysis of Ukraine, в якому надано аналіз заснований на питаннях та інтерв'ю з людьми в дев'ятнадцятих регіонах України в період з 2 по 6 квітня 2022 р. В документі міститься інформація щодо гендерної сторони питання кризи, та складає рекомендації для урядів міжнародних суспільств та інших суб'єктів, які мають відношення до гуманітарного забезпечення в своїй діяльності.

По-третє, одним з важливих питань в контексті гендеру, є питання біженців. В основному під час війни біженцями стали саме жінки, а ті жінки що залишились на території України, могли зазнати внутрішнього переселення. Окрім того важливим є питання порушення прав тих чи інших гендерних груп. Тож як ми бачимо, гендерне питання залишається важливим під час війни, а в деяких сферах стає нагальним, таким що потребує найскорішого вирішення. Гендерна політика, гендерні дослідження, сьогодні мають швидко реагувати на ті чи інші виклики через гуманітарне забезпечення, розумну допомогу жінкам які залишились на самоті, допомогу меншинам, які можуть зазнати дискримінації тощо.